

Психолого-педагогічні аспекти навчання іноземної мови в контексті компетентнісного підходу у дистанційному форматі

Олександренко К.В.

м. Хмельницький

Як відомо психолінгвістичні основи навчання іноземної мови розглядаються з позиції теорії мовленнєвої діяльності, що включає закономірності і особливості породження мовленнєвого висловлювання, етапи його конструювання, форми реалізації, принципи відбору і подачі мовного та мовленнєвого матеріалу, його відповідна організація, специфіка принципів навчання тощо.

Сучасна освітня парадигма проголошує провідну роль компетентнісного підходу, який у поєднанні з багатьма іншими, дозволяє ставити питання про виявлення взаємозв'язку психолінгвістичних основ навчання іноземної мови й сутності зазначеного підходу. Компетенція як ключове поняття компетентнісного підходу характеризується власною ієрархією, тому важливо проаналізувати кореляцію психолінгвістичних основ навчання зі структурними компонентами феномена компетенції взагалі.

Визначальною функцією компетентнісного підходу є досягнення певного результату освіти, тобто здатності особистості діяти в різних практичних ситуаціях. Формування, вдосконалення і розвиток компетенцій відбувається у тісній кореляції різноманітних підходів. Наше зацікавлення викликали ті підходи, які безпосередньо поєднують лінгвістичний, особистісний аспекти із урахуванням специфіки організації навчального процесу з іноземної мови у дистанційному ракурсі.

Комунікативно-компетентнісний підхід реалізує важливу функцію – забезпечити використання широкого арсеналу різноманітних засобів мови, якими володіє особистість, для досягнення прагматичних цілей. Цей підхід актуалізується в таких рисах особистості, як здатність оперувати отриманими знаннями різних предметних областей, включаючи область професійної діяльності людини.

Особистісно-орієнтований підхід вимагає враховувати різноманіття індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу. У цьому плані викликає інтерес теоретичне обґрунтування сутності гендернокомфортного освітнього середовища.

Акмелінгвістичний підхід сприяє оптимізації способів структурування і переструктурування мовного матеріалу з метою реалізації творчого потенціалу студента у вивченні іноземної мови.

Інтегративний підхід став важливим елементом методологічного базису теоретичних досліджень феномену компетентності. Дослідження сутності інтегративного підходу стосовно компетенцій показало, що для вказаного підходу є притаманні такі категорії, як «принципи», «напрямки», «функції».

Середовищний підхід здійснює функцію співвіднесення спрямованості діяльності на зміну і розвиток предметного оточення з його результатами, які оцінюються з точки зору того, наскільки вони успішно взаємодіють із цим оточенням. Лінгвістична проекція освітнього середовища, запропонована В.О. Саприкіним, трактується як простір вивчення мови як засобу людського спілкування, мислення, передачі досвіду, знань, як умова самосвідомості

особистості.

Дистанційний формат навчання іноземної мови забезпечує можливості індивідуального двобічного телекомунікаційного спілкування студента з викладачем та з партнерами навчання. Особливості психолого-педагогічних умов здійснення навчального процесу, притаманні тій чи іншій формі навчання, значною мірою визначаються тим, які реальні можливості мають студент і викладач для міжособистісного спілкування. Для дистанційного навчання іноземних мов такою особливістю є непрямий опосередкований характер процесу спілкування між викладачем і студентом. Дистанційне навчання надає можливість постійного і динамічного зв'язку на відстані студента і викладача та студентів між собою, при цьому ініціатива такого спілкування може походити від будь-якого із зазначених суб'єктів навчального процесу.